

Objedinjeno obrazloženje prihvaćenih i neprihvaćenih primjedbi na određene odredbe nacrtu Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine

<p>Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe: Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (3 primjedbe)</p>
<p>1. Predlažu da se u Strategiju ili budući Akcijski plan uvrste konkretne mjere i aktivnosti za postupanje, kao i vremenski rokovi za izvršenje istih.</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u> Isto će se razraditi Akcijskim planom.</p>
<p>2. Na stranici 13. u dijelu normativni okvir dodati Zakon o socijalnoj skrbi (NN 33/12).</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u> Prijedlog je uvažen.</p>
<p>3. U dijelu Romkinje – „Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život“ na str. 51, kod primjera dobre prakse projekta „Bolja perspektiva žena Romkinja na tržištu rada“ navesti sudjelovanje i Grada Zagreba.</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u> Prijedlog je uvažen.</p>
<p>Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe: Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport (3 primjedbe)</p>
<p>1. U Nacrtu Nacionalnog programa za Rome nije vidljivo iz kojih sredstava će se financirati planirane aktivnosti na lokalnoj razini. Valja napomenuti da Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport nema posebnu službu ni posebno predviđena sredstva za nacionalne manjine. Većina programa i projekata vezanih za nacionalne manjine (pa i romsku nacionalnu manjinu) potiče se i provodi u okviru pojedine djelatnosti iz djelokruga Ureda.</p> <p>Na primjer, kulturni i umjetnički programi i projekti vezani uz romsku nacionalnu manjinu ravnopravno, zajedno sa svim ostalim programima i projektima u kulturi, mogu dobiti potporu odazivom na godišnje pozive za predlaganje javnih potreba u kulturi Grada Zagreba te sukladno Zakonu o financiranju javnih potreba u kulturi njihovi projekti i programi mogu biti financirani.</p>

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Za provedbu mjera iz Akcijskog plana koji će se donijeti temeljem ove Strategije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave planirat će sredstva u okviru svojih proračuna za svaku godinu.

2. Provedba Strategije

Uloge provedbenih tijela i partnera

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Izrada lokalnih (županijskih) akcijskih planova za uključivanje Roma jedna je od aktivnosti od značaja za provedbu mjera strategije.

- definirati rok izrade, odnosno donošenja plana, vodeći računa o tome da bude sastavnica Programa javnih potreba za 2013.
- potrebno planirati stavku u Financijskom planu ovog, ali i drugih Ureda za 2013. (Glava URED.- potpora programima Roma, npr.)
- za izradu županijskog akcijskog plana i određivanje iznosa planiranih sredstava za financijsku potporu trebalo bi prikupiti programe udruga - odgojno-obrazovnih ustanova - škola, vrtića, domova.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Vezano uz "definiranje roka izrade, odnosno donošenja plana, vodeći računa o tome da bude sastavnica Programa javnih potreba za 2013." i primjedbu da se "za izradu županijskog akcijskog plana i određivanje iznosa planiranih sredstava za financijsku potporu treba prikupiti programe udruga, odgojno-obrazovnih ustanova – škola, vrtića, domova", napominjemo da će se isto razraditi Akcijskim planom.

U odnosu na primjedbu da je "potrebno planirati stavku u Financijskom planu ovog, ali i drugih ureda za 2013.", navodimo da će za provedbu mjera iz Akcijskog plana jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave planirati sredstva u okviru svojih proračuna za svaku godinu.

3. Vremenski okvir provedbe

Usvajanje Akcijskog plana – kraj 2012. godine - za planiranje sredstava u Proračunu Grada za 2013. rokovi su prekasni.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Za provedbu mjera iz Akcijskog plana koji će se donijeti temeljem ove Strategije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave planirat će sredstva u okviru svojih proračuna za svaku godinu, sukladno projekcijama.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Čakovec

(5 primjedbi)

1. Na području obrazovanja, kod posebnog cilja 7. koji glasi: Povećati obuhvat odraslih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće, strukovno, visoko i obrazovanje s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja njihovih kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajne zapošljivosti, te povećanje njihove društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja na svim područjima suvremenog života, predlažu:
 - a) nastavak financiranja osnovnoškolskog obrazovanja za odrasle pripadnike/pripadnice romske nacionalne manjine; OŠ je osnovni preduvjet za svaku pripremu za zapošljavanje
 - b) omogućiti pripadnicima/pripadnicama romske nacionalne manjine koji završavaju osnovnoškolsko obrazovanje odraslih, novčanu naknadu i putne troškove kakve dobivaju osobe uključene u programe obrazovanja koje financira HZZ
 - c) financiranje programa završavanja srednjoškolskog obrazovanja za pripadnike/pripadnice romske nacionalne manjine koji su ili prekinuli srednju školu, što je među učenicima romske nacionalne manjine često dešava, ili za osobe starije od 17 godine, koje se ne mogu više uključiti u redovno srednjoškolsko obrazovanje
 - d) financiranje neverificiranih programa obrazovanja odraslih za osobe bez završenog osnovnoškolskog obrazovanja; posebice za nezaposlene Romkinje, koje također treba pripremati za zapošljavanja, a koje se zbog godina života ili nekih drugih razloga ne uključuju u programe završavanja osnovnoškolskog obrazovanja odraslih.

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

- a) **Financiranje osnovnoškolskog obrazovanja za odrasle pripadnike romske nacionalne manjine ključno je za njihov bolji položaj na tržištu rada, stoga HZZ podržava prijedlog da Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nastavi sa projektom, te da se u narednom vremenu osiguraju dodatna sredstva iz IPA i ESF-a.**
- b) **Za vrijeme trajanja osnovnoškolskog obrazovanja za odrasle pripadnike romske nacionalne manjine moguće je osigurati putne troškove i novčanu pomoć samo ukoliko se sredstva osiguravaju iz projekta. Naime, ovaj vid obrazovanja traje dugo, nastava je uglavnom konzultativno instruktivna, tj. ne odvija se u kontinuitetu te nije moguće osigurati sredstva putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje oslanjajući se na Državni proračun.**
- c) **Financiranje programa obrazovanja za osobe koje stječu stručne vještine omogućeno je putem Nacionalnog programa za Rome – mjere iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Ova mjera se i sad provodi, ovisno o potrebama nezaposlenih osoba. Međutim ključni problem je dugotrajno školovanje radi kojeg se nezaposlene osobe romske nacionalne manjine nisu sklone uključiti u ovakve programe, pa je prijedlog da se razvije modularni pristup obrazovanju odraslih.**
- d) **Financiranje neverificiranih programa HZZ ne podržava jer je potrebno**

provesti postupak javne nabave, verificirati ponude za obrazovanje, te na osnovu mjerljivih kriterija sklopiti ugovore putem kojih bi se obrazovanje nezaposlenih vršilo. Problem je što za većinu stručnih osposobljavanja je prvi uvjet završena osnovna škola, te u tom pogledu trebalo razmotriti mogućnost stjecanje stručnih vještina bez uvjeta završetka osnovne škole. Međutim, time se samo djelomično poboljšava položaj na tržištu rada. I dalje je nezavršene osnovna škola velika prepreka za zapošljavanje.

Očitovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta:

Iako projekt Desetljeće pismenosti završava 2012., Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta predviđa nastavak financiranja programa opismenjavanja, odnosno završavanja osnovnoškolskog obrazovanja u programu obrazovanja odraslih u skladu s projekcijama Državnog proračuna za 2013. godinu.

Za naredna razdoblja osmislit će se novi projekt kojim će se osigurati održivost financiranja programa osnovnoškolskog obrazovanja odraslih.

Međutim, potrebe za završavanjem srednjoškolskog obrazovanja iziskuju veća financijska sredstva koji bi se trebala osigurati unutar jednog resora te su stoga potrebni zajednički projekti ministarstva nadležnog za rad, ministarstva nadležnog za gospodarstvo, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i ministarstva nadležnog za obrazovanje.

2. U području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život kod posebnog cilja 2. koji glasi: Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti mladih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine, predlažu:
- a) mladim Romima/Romkinjama koji napuštaju redovno obrazovanje, omogućiti povratak u redovni sustav obrazovanja ili financirati programe srednjoškolskog obrazovanja odraslih
 - b) obzirom da se radi o segmentu povećanja konkurentnost i stope zapošljivosti mladih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine, poslodavce treba uključiti u područje osiguravanja praktične nastave; trenutno se na području Međimurske županije romski učenici strukovnih škola suočavaju s problemom pronalazjenja mjesta za naukovanje kod poslodavca

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

- a) **I sada je omogućena provedba ove mjere, no potrebno je razviti modularni pristup obrazovanju odraslih jer se kod dugotrajnog obrazovanja postoji opasnost od odustajanja od obrazovanja, a tada dolazi u pitanje sav unaprijed postignut trud polaznika, ali i financijska sredstva koja nikada nisu osigurana u dovoljnoj mjeri.**
- b) **Prijedlog je uvažen. Razradit će se Akcijskim planom.**

3. U području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život kod posebnog cilja 5. koji glasi: Povećati stopu formalnog samozapošljavanja pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine, predlažu:
- dio o samozapošljavanju Romkinja koji je naveden u posebnom cilju 3: Povećati

konkurentnost i stopu zapošljivosti Romkinja premjestiti u posebni cilj 5.

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

Prijedlog je uvažen.

4. U području zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život kod posebnog cilja 6. koji glas: Podići razinu motivacije pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine za uključivanje na tržište rada, predlažu:
- a) pokazatelji učinka bi trebali biti :
 - broj održanih radionica Priprema za zapošljavanje za Rome/Romkinje
 - broj uključenih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine u radionice
 - b) održavanje radionica kroz Mobilne klubove za traženje posla koji bi se organizirali unutar romskih naselja ili u prostorima jedinica lokalne uprave

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

a) Prijedlog je uvažen.

b) Prijedlog je uvažen.

5. U područje zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život dodati posebni cilj 7. koji bi glasio: Aktivnosti rada s poslodavcima
Obrazloženje: Aktivnosti rada s poslodavcima bi trebalo osmisliti kao poseban cilj unutar područja zapošljavanja, budući da su poslodavci osnovna karika u rješavanju te problematike. Također treba istaknuti da uz svu problematiku otežanog zapošljavanja vezanu pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine (neadekvatno obrazovanje, nedostatak radnog iskustva, nemotiviranost pripadnik/pripadnica romske nacionalne manjine za rješavanje problematike zapošljavanja, nedostatak radnih mjesta) postoje i predrasude od strane poslodavca vezene uz zapošljavanje pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine. U prijedlogu Nacionalne strategiji se rad s poslodavcima spominje jedino unutar posebnog cilja 2; Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti mladih pripadnika/pripadnica romske nacionalne manjine.

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

Prijedlog nije uvažen, budući da se u svim mjerama podrazumijeva rad s poslodavcima kako bi se postigli spomenuti ciljevi. Ujedno je to redovna aktivnost Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Jekhtanipe hromano drom – Udruga romski put

(3 primjedbe)

1. Netransparentnost u podjeli novca iz državnog proračuna udrugama, nestručnost kadra koji predstavlja romsku populaciju pri Savjetu za nacionalne manjine (nezavršena ni srednja škola), velika birokracija u rješavanju problema s kojima se susrećemo na terenu, premale stipendije za romske učenike i neisplata istih,

nezaposlenost Roma koji su završili više ili visoke škole u tijelima lokalne uprave.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

U odnosu na navedene primjedbe "netransparentnosti podjele novca iz državnog proračuna udrugama, nestručnosti kadra koji predstavlja romsku populaciju pri Savjetu za nacionalne manjine i velike birokracije u rješavanju problema na terenu", načelno napominjemo da isto nije premet Strategije, te da sva tijela trebaju djelovati sukladno zakonskim propisima.

Pitanja koja se odnosi na obrazovanje (stipendije) i zapošljavanja Roma u tijelima lokalne uprave obuhvaćena su Strategijom, a detaljnije će se razraditi Akcijskim planom.

2. Po primjeru neadekvatnosti stanovanja Roma uvijek se navode naselja u Čakovcu, no međutim Romi s područja Bjelovara i okolice, ne žive, u većem dijelu u naseljima nego, u bespravno sagrađenim objektima koji također zahtijevaju legalizaciju, a sagrađeni su prije nekoliko godina. Kako je veliki udio nezaposlenosti nemaju novaca za uvođenje pitke vode, struje, a ni ishodovanje papirologije za gradnju, ali su riješeni imovinsko pravni odnosi, tj. vlasnici su zemljišta, a u nekim dijelovima JLS ne želi uvrstiti naselja u GUP. Uvrštenjem u GUP i pomoći u legalizaciji objekata riješilo bi se nekoliko drugih problema obrazovanje (predškolsko i osnovnoškolsko), osobna dokumentacija, segregacija i prilagođavanje većinskoj kulturi.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno se rješava sukladno zakonskim propisima. Isto će se, ukoliko bude zakonskih mogućnosti, razmotriti prilikom revizije Strategije.

3. Po programu HZZ-a koji provodi program obrazovanja, Udruga Jekhtanipe Hromano Drom – Romski put pokušala je prekvalifikaciju, no odgovor HZZ-a je bio kako nemaju novaca za takav program. Udruga smatra da bi prvo trebalo osigurati financijska sredstva, a tek onda ulaziti u programe. Na području Bjelovara ima nekoliko desetaka Roma koji bi htjeli polaziti program prekvalifikacije i dokvalifikacije, te opismenjavanja Romkinja i Roma.

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

Osiguranje adekvatnog obrazovanja ima za cilj otkloniti rizik od dugotrajne nezaposlenosti na način da se podigne razina kvalificiranosti nezaposlene osobe, poveća zapošljivost uz osiguranje potrebne kvalificirane radne snage te smanji neravnoteža između ponude i potražnje na tržištu rada.

Programi obrazovanja koje provodi HZZ organiziraju se prema lokalnim potrebama tržišta rada. Slijedom navedenog, moguće je uključivanje nezaposlenih osoba u obrazovanje koje organiziraju Područne službe HZZ-a za zanimanja koja su tražena na lokalnom tržištu rada. Prvo se radi analiza lokalnog tržišta rada, zatim se izrađuje plan obrazovanja i konačno osiguravaju sredstva za provedbu obrazovnih programa. Također, u obrazovanje se mogu uključiti one nezaposlene

osobe koje ispunjavaju uvjete za konkretno obrazovanje, stoga je važno da svaka nezaposlena osoba sa svojim savjetnikom za zapošljavanje razmotri mogućnosti obrazovanja prema potrebama, afinitetima i predispozicijama same nezaposlene osobe te realnim potrebama na tržištu rada.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Udruga žena Romkinja „Romsko srce“

(9 primjedbi)

1. Obrazovanje Roma, od predškolskog do završetka srednjoškolskog, te poticaj za studiranje posebno djevojaka (reference su na inetrnet stranici www.romskosrce.hr), provedeno je istraživanje

Očitovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta:

Poveznica s navedenim istraživanjem na webu Udruge nije dostupna.

2. Uključivanje obrazovanih predstavnika Romkinja u odbore i savjetodavna tijela na lokalnoj i nacionalnoj razini (reference su također na navedenoj internet stranici)

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno u poglavlju Uključivanje u društveni i kulturni život u posebnom cilju 2. , koji glasi: Podići razinu uključenosti romske nacionalne manjine, s posebnim naglaskom na žene, u javni i politički život lokalne zajednice.

Detaljnije će se razraditi Akcijskim planom.

3. Zapošljavanje Roma u jedinicama lokalne samouprave

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

U poglavlju Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život, u definiciji posebnog cilja 2, između ostalog je navedeno: Jedan dio aktivnosti bit će usmjeren na poslodavce radi poticanje na zapošljavanje mladih Roma/kinja, kako u proizvodnom i gospodarskom sektoru, tako i u tijelima uprave na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Detaljnije će se razraditi Akcijskim planom.

4. Izrada popisa Roma kako bi se znalo gdje su i koliko ih ima

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno će se znati objavom rezultata popisa stanovništva iz 2011. godine od strane Državnog zavoda za statistiku.

5. U području stanovanja važna je legalizacija postojećih romskih naselja te izgradnja komunalne infrastrukture

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Važnost spomenutih pitanja navedena je u Strategiji, detaljnije će se razraditi Akcijskim planom, sukladno zakonskim propisima.

6. Za ostvarivanje ciljeva, nužna je suradnja između državnih tijela na nacionalnoj i lokalnoj razini te s organizacijama civilnog društva

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno u Strategiji, detaljnije će se razraditi Akcijskim planom.

7. Sistematizacija romskih centara i medijatora u svim županijama u kojima živi značajan broj Roma

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno je u poglavlju Uključivanje u društveni i kulturni život, u definiciji posebnog cilja 1., gdje se, između ostalog, navodi: Provodit će se mjere kojima će se stvarati uvjeti za aktivnu provedbu romskih kulturnih/društvenih aktivnosti u svim područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena, uključujući i uspostavu višenamjenskih centara u tim područjima.

Što se tiče "medijatora" tj. zapošljavanja po jedne osobe u svakom od centara, isto će se razmotriti prilikom izrade Akcijskog plana, sukladno zakonskim propisima.

8. Stavak 2. bi trebalo promijeniti (učenik koji je završio obrazovanje 3 godine, može u roku od 1 godine nastaviti kao redovan), predlažu da rok bude duži od 1 godine tj. 3 godine

Očitovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta:

Primjedba na temu obrazovanja koju Udruga navodi odnosi se na javnu raspravu o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju, a ne na Nacrt Nacionalne strategije za uključivanje Roma.

Izmijenjenim Zakonom predviđeno je u članku 6. da se učenicima koji su završili obrazovni program u trajanju od tri godine, omogućuje da u roku godine dana od dana završetka strukovnog programa nastave školovanje u statusu redovitog učenika.

Prijedlog Udruge da se umjesto u roku od jedne godine pripadnicima romske nacionalne manjine omogući da u roku od tri godine nastave školovanje u statusu redovitog učenika, ne prihvaća se jer se svi građani obrazuju pod jednakim uvjetima.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Udruga Roma Grada Zagreba i Zagrebačke županije

(9 primjedbi)

1. Izostavljeno pitanje jedinstvenog romskog kulturnog centra u Gradu Zagrebu koji

je bio sastavni dio prethodne Nacionalne strategije

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Navedeno je u poglavlju Uključivanje u društveni i kulturni život, u definiciji posebnog cilja 1., gdje se, između ostalog, navodi: Provodit će se mjere kojima će se stvarati uvjeti za aktivnu provedbu romskih kulturnih/društvenih aktivnosti u svim područjima gdje je romska nacionalna manjina značajno zastupljena, **uključujući i uspostavu višenamjenskih centara u tim područjima.**

2. U potpunosti je izostavljeno pitanje potrebe za punom transparentnošću trošenja sredstava namijenjenih Romima na svim nivoima

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Svi korisnici državnog proračuna, sukladno zakonskim propisima, dužni su izvješćivati o utrošku sredstava na transparentan način.

3. Unatrag 7 godina, Udruga Roma Grada Zagreba i Zagrebačke županije surađuje sa Zavodom za zapošljavanje u projektima koji imaju za cilj preusmjeravanje mladih kroz programe stjecanja novih znanja i vještina (primjerice ECDL tečajevi i certifikati sa upisom dodatne specijalizacije-zvanja u radnu knjižicu, ECDL certifikat priznat međunarodno u 140 zemalja). Na pokaznom primjeru uspješne implementacije FCDL programa za mlade Romkinje i Rome koji je počevši od 2005. godine kroz donacije 4 veleposlanstva u Zagrebu (Velike Britanije, Švicarske, Norveške i Njemačke), trogodišnje praćenje programa kroz plaćanje 1 semestarske grupe polaznika ECDL osposobljavanja godišnje, od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, te sporadičnim izvorima financiranja direktnog troška edukacije odstrane autoriziranih tvrtki iz privatnog sektora koje su ovlaštene za davanje ECDL edukacije) Zavod za zapošljavanje je investirao u vlastite ECDL programe osposobljavanja, bez uključenosti spomenute udruge) koji je od 2005 u organizaciji iste udruge rezultiralo s preko 150 uspješnih absolvenata ECDL tečajeva raznih modula).

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

Hrvatski Zavod za zapošljavanje kao javna ustanova može financirati obrazovanje isključivo u obrazovnim institucijama nakon provedenog postupka javne nabave, na što je Zavod obavezan po Zakonu o javnoj nabavi i drugim propisima koji reguliraju korištenja sredstava državnog proračuna. Stoga je moguće da se spomenuta udruga javi na objavljeni natječaj, te će s njom biti sklopljen ugovor o obrazovanju nezaposlenih, ako postupkom javne nabave bude izabrana. Svakako se naglašava da Hrvatski zavod za zapošljavanje financira obrazovanje onih obrazovnih programa koji imaju verifikaciju Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta ili su certificirani za provođenje obrazovanja i sukladno tome mogu na kraju obrazovanja polaznicima koji uspješno završe obrazovanje izdati odgovarajući certifikat.

4. Novi Nacrt Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine mora definirati da će OCD-i dobivati konkretna sredstva za financiranje ne samo ECDL davatelja edukacije (ta sredstva ne dolaze u opticaj unutar OCD-a) već i snažanje

<p>troškova električne energije, klimatizacije, grijanja, najma ili troškova računalne opreme i drugih alata. U suprotnom, obzirom na vrlo skromno financiranje OCD-a na osnovu aktualnih natječaja u 2012. godini, OCD-i koji djeluju će morati zatvoriti svoje besplatne aktivnosti namijenjene nezaposlenima i mladima, pripadnicima najranjivije skupine u RH, romskoj manjini.</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u></p> <p>Potreba financiranja civilnih inicijativa obuhvaćena je Strategijom, a dodatno će se razraditi Akcijskim planom. Visinu financijskih sredstava koja će se dodjeljivati, kao i svrhu za koju će se sredstva dodjeljivati, u ovoj fazi nije moguće znati, budući da isto ovisi o financijskim mogućnostima i natjecajnim uvjetima davatelja potpora.</p>
<p>5. Novi Nacrt Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine mora jasno definirati nosioce različitih programa s jasnim proračunima koji osim troška administriranja bilo kojeg projekta od strane državne administracije ujedno pokrivaju konkretni rad i implementaciju programa i na nivou OCD-a.</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u></p> <p>Isto će se razraditi Akcijskim planom, sukladno zakonskim propisima.</p>
<p>6. Problem legalizacije romskih naselja, pojedinih parcela-stambenih jedinica, cijeli proces je dobro identificiran u novom Nacrtu Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020.godine te svakako treba definirati tko će snositi troškove legalizacije koji spadaju pod prostorno uređenje i stanovanje, jer jasno je da romske obitelji ne raspolazu novčanim sredstvima potrebnima za legalizaciju. Ukoliko nije identificiran izvor financiranja za proces legalizacije, isti problem će vremenom postati humanitarni problem (deložacije).</p> <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u></p> <p>Razmotrit će se prilikom izrade Akcijskog plana, sukladno zakonskim mogućnostima.</p>
<p>7. U slučaju mnogih romskih obitelji treba uključiti i pitanje sakupljanja sekundarnih sirovina vezano uz mjesto stanovanja istih obitelji, dakle realno stambeno zbrinjavanje mnogih romskih obitelji mora biti realizirano u skladu ili sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Stambenim pitanjem (stan) uz prekvalifikaciju-drugo zaposlenje b) Stanovanje u kućama s okućnicom kojih ima diljem Grada Zagreba i okolice (Zagrebačka županija) i nisu korištene - nemaju stanare, vlasnici su zamijenili imovinu s državom kako bi dobili pravo udomljenja u staračke domove, itd. Riječ je o većem učinku po vrijednosti, dakle stan košta više a nudi manje za tipične romske obitelji. Takvom distribucijom se međutim mora izbjegavati getoizacija. <p><u>Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:</u></p> <p>Razmotrit će se prilikom izrade Akcijskog plana, sukladno zakonskim</p>

moogućnostima.

8. Novi nacrt Nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine korektno identificira i navodi složenu problematiku s kojom se redovno susreće veliki broj pripadnika romske nacionalne manjine kojima nisu riješena osnovna, dakle statusna pitanja. Bez rješenja osnovnih statusnih pitanja (državljanstvo), cijele obitelji osim što nisu u mogućnosti živjeti zajedno, bivaju obespravljene po pitanjima svih drugih prava koja proizlaze iz osnovnog pitanja, dakle reguliranog statusa. Istina jest da se od Roma traži da polažu ispite hrvatskog jezika kojim u velikoj većini slučajeva vladaju bolje nego bilo kojim romskim narječjem, osim što je riječ o diskriminaciji, jer po tom ključu, svatko tko govori bilo koje narječje, a smatra se Hrvatom, također bi trebao polagati takve ispite. Riječ je i o trošku od cca. 120 Eura koji kada se pribroji cjelokupnim troškovima i pristojbama procesa stjecanja statusa državljanina, prelaze realne i očekivane mogućnosti osoba koje nemaju prihode.

Dodatno, cjelokupno trajanje procesa rješavanja statusnih pitanja traje po 5, 6 i više godina.

Očitovanje Ministarstva unutarnjih poslova :

Vezano uz primjedbu "da se od Roma traži polaganje ispita iz hrvatskog jezika, iako u velikoj većini slučajeva Romi vrlo dobro vladaju hrvatskim jezikom, pa da navedeno predstavlja trošak koji prelazi realne i očekivane mogućnosti osoba koje nemaju prihode", MUP ističe da stalni boravak stranca u Republici Hrvatskoj pretpostavlja aktivno uključivanje stranca u sredinu u kojoj boravi, što podrazumijeva ispunjavanje svakodnevnih životnih potreba (pristup obrazovnom sustavu i tržištu rada, uklapanje u radnu sredinu, odlazak liječniku ili ostvarivanje drugih socijalnih potreba, itd.).

Poznavanje hrvatskog jezika i latiničnog pisma te hrvatske kulture i društvenog uređenja zakonske su pretpostavke za odobrenje stalnog boravka svim strancima u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbi članka 96. stavak 1. točka 4. Zakona o strancima („Narodne novine“ 130/11). Ispit iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma te hrvatske kulture i društvenog uređenja ne moraju položiti: djeca predškolske dobi; polaznici, odnosno osobe koje su završile osnovno, srednje ili visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj; osobe starije od 65 godina ako nisu u radnom odnosu. Navedena zakonska pretpostavka predstavlja bitan preduvjet za integriranje stranca u hrvatsko društvo te interakciju između doseljenih stranaca i domicilnog stanovništva. Ovakvo rješenje nije specifikum hrvatske migracijske politike, obzirom da i druge države od pretendanata za stalni, a mnoge i za privremeni boravak, zahtijevaju veći ili manji stupanj poznavanja jezika, ali i drugih kulturnih i društvenih odrednica, budući da bez navedenog predznanja nije moguća integracija stranca u društvo.

Odredbom članka 97. stavak 2. Zakona o strancima propisano je da se poznavanje hrvatske kulture i društvenog uređenja dokazuje popunjavanjem upitnika u postupku odobrenja stalnog boravka.

Pri tome je važno napomenuti da stranac koji samostalnim popunjavanjem upitnika

dokazao poznavanje hrvatske kulture i društvenog uređenja Republike Hrvatske, nema obvezu polaganja ispita iz poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma. Stranac navedeni upitnik popunjava pred službenikom policijske uprave odnosno policijske postaje, prema mjestu podnošenja zahtjeva za stalni boravak (i to ne iziskuje nikakve dodatne troškove za stranca).

Vezano uz konstataciju da “ bez rješenja osnovnih statusnih pitanja - državljanstvo, cijele obitelji osim što su u nemogućnosti da žive zajedno, bivaju obespravljene po pitanjima svih drugih prava koja proizlaze iz osnovnog pitanja, dakle reguliranog statusa“, napominje se da stjecanjem hrvatskog državljanstva završava postupna integracija stranca u društvo. Stoga, državljanjski status nije uvjet bez kojeg stranac ne može ostvarivati niz prava, primjerice pravo na rad i samozapošljavanje (uz ograničenja koja vrijede za one poslove za koje je kao uvjet propisano državljanstvo, npr. državna služba), obrazovanje i studentske stipendije, socijalnu skrb, doplatka za djecu te roditeljne i roditeljske potpore i druga prava.

MUP nastoji poduzeti sve potrebne mjere kako bi se u u što kraćem roku i na što jednostavniji način regulirao boravak svih onih Roma koji žive u Republici Hrvatskoj. Reguliranje statusa stranca i hrvatskog državljanstva, omogućava se bez diskriminacije, odnosno neovisno o nacionalnoj pripadnosti, osobama koje ispunjavaju propisane zakonske pretpostavke. Kod donošenja odluka radi rješavanja statusnih pitanja, MUP vodi računa o svim okolnostima konkretnog slučaja, a posebno o pravu na poštovanje obiteljskog života te jedinstvu obitelji koja je pod osobitom zaštitom države. Ovo, posebno kada je stranac član uže obitelji hrvatskog državljanina te niz godina, odnosno dulje vrijeme živi u Republici Hrvatskoj.

9. Romski aktivisti ne primaju naknade za rad u raznim državnim tijelima i povjerenstvima, tj, kada i ako prime neku naknadu, ista ne pokriva niti osnovne troškove prijevoza.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

To nije područje koje treba definirati Strategijom. Sva tijela djeluju sukladno svojim zakonskim ovlastima i financijskim mogućnostima.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Gosp. Demis Žnidarić

(1 primjedba)

1. Roditelji ne razumiju kako npr. Osnovna škola Macinec može imati 400 Roma, a udaljena je od romskog naselja Parag isto kao i Osnovne škole Nedelišće, Pušćine i Dunjkovec koje nemaju niti jednog Roma koji pohađa nastavu, što je po mišljenju roditelja apsurdno, jer se okolina ponaša kao da Romi ne postoje, a žive samo par kilometara od njih. To je očita agregacija Roma u pojedine škole i prioritet bi morao biti da se Romi integiriraju u naše društvo tj. u druge škole, a ne

u pojedine.

Očitovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta:

Primjedba se smatra opravdanom. Naime, mrežom škola određuju se upisna područja. Mreža ne pretpostavlja stalno i neizmjenjivo stanje već treba uvažavati realnost i biti u skladu s odgojno-obrazovnom politikom integracije pripadnika romske nacionalne manjine. Stoga osnivači škola u Međimurskoj županiji trebaju pristupiti rješavanju navedenog problema na način da se poštuje ravnomjernost odnosa učenika pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na druge učenike, a omjer bi prema međunarodnim preporukama trebao biti 30% učenika romske nacionalne manjine u jednom razrednom odjelu u odnosu na druge učenike. Time bi se omogućila potpunija integracija i unaprjeđenje obrazovnih mogućnosti za sve učenike.

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje primjedbe:

Ženska udruga "IZVOR" Tenja

(5 primjedbi)

1. Obrazovanje:

a) Preporuke za postizanje posebnog cilja 7.

Opismenjavanje i završetak osnovnog obrazovanja odraslih omogućiti dostupnim svima. Osigurati organizaciju provođenja programa kroz osnovnoškolski odgojno-obrazovni sustav i infrastrukturu. Bez troškova udžbenika. Poticati i motivirati obrazovanje i osposobljavanje odraslih, posebno žena i na druge načine koristeći sveobuhvatan pristup. Voditi evidencije i mjeriti učinke tijela provedbe. Naša udruga je 2011./1012. provodila u partnerstvu s ustanovom socijalne skrbi i OCD projekt „Podrška socijalnoj koheziji“ na temelju čijih rezultata i uspješne provedbe je osmišljena daljnja strategija djelovanja i pružanja podrške obrazovanju i zapošljavanju odraslih marginaliziranih skupina u suradnji i partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje PS Osijek, Pučkim otvorenim učilištem i drugim srodnim OCD. Radi posebno teškog socijalnog položaja i slabih obrazovnih mogućnosti posebno smo usmjereni na Rome, poticanje i zagovaranje mogućnosti završavanja osnovnog obrazovanja. Dakle, direktna provedba postojećeg Nacionalnog programa za Rome.

Djeca i mladi

Iako je osnovnoškolsko obrazovanje obvezno dio učenika/ca romske etničke pripadnosti ne završava osnovnu školu. Udruga ima zabilježena 2 primjera gdje se uslijed formalno-pravnih razloga-neposjedovanje dokumentacije, nije proveo niti upis djece u osnovnu školu! Obiteljima te djece treba podrška i pomoć društva i zajednice u cjelini.

b) Preporuke za postizanje općeg cilja i posebnog cilja 3.

Holistički i podržavajući pristup učeniku/ci i obitelji. Suradnja i povezanost škole, obitelji, socijalnih i zdravstvenih službi, zajednice u pružanju podrške i sveobuhvatne, stvarne pomoći (od opremanja za školu do uvjeta stanovanja, uz uključivanje obitelji).

Praćenje i vrednovanje.

Očitovanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta:

Nakon 2012., odnosno završetkom provedbe projekta Desetljeće pismenosti, Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta predviđa nastavak financiranja programa opismenjavanja, odnosno završavanja osnovnoškolskog obrazovanja u programu obrazovanja odraslih u skladu s projekcijama Državnog proračuna za 2013. godinu. Za naredna razdoblja osmislić će se novi projekt kojim će se osigurati održivost financiranja programa osnovnoškolskog obrazovanja odraslih.

Ministarstvo je suglasno da je u postizanju posebnog cilja 3. potrebna potpora, suradnja i povezanost škola, obitelji, socijalnih i zdravstvenih službi da bi se ostvarila potpuna integracija pripadnika romske nacionalne manjine u osnovnoškolskom obrazovanju te postigla zadovoljavajuća razina završnosti osnovne škole.

2. Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život:

Preporuke za postizanje posebnih ciljeva 1, 3, 4 i 5.

Sustavna podrška ugroženim skupinama, a posebno ženama u njihovoj integraciji na tržište rada povećanjem njihovih znanja, vještina i samosvijesti kao važnim preduvjetima za povećanje zapošljivosti. Uloga OCD: Organizacije civilnoga društva u ovom području imaju osmišljene projekte koji se provode dosta uspješno. Naša udruga usmjerena je na provedbu prilagođenih programa obrazovanja, osposobljavanja, razvoja vještina i individualne podrške povećanja znanja, informacija i vještina u procesu traženja posla i (samo)zapošljavanja ugroženih skupina.

Koristimo i mjere sufinanciranja zapošljavanja i osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa u suradnji s HZZ PS Osijek. Kroz program Javni rad u provedbi programa pomoći u kući zaposlene su tri dugotrajno nezaposlene osobe, od toga dvije romske etničke pripadnosti. Isti su dugogodišnji volonteri udruge koji su u prošloj godini prošli verificirane programe osposobljavanja za zanimanja njegovatelj/ica i vrtlar/ica.

Obzirom da ugrožene skupine nisu na vrijeme potaknute na prilagodbe novim tržišnim uvjetima, a s vremenom dugotrajne nezaposlenosti i sve većeg osiromašenja nisu bile u mogućnosti samostalno to uspješno prebroditi nameće se nužnost rada na povećanju razine mekih socijalnih vještina (samopoštovanja, komunikacije, odlučivanja) i informacija o temeljnim pravima i obvezama te procedurama ostvarivanja istih. Programi stjecanja novih i specifična znanja i praktičnih alata za vlastite razvojne ideje također će povećati mogućnosti dijela motiviranih i poduzetnijih pojedinaca/ki koji imaju dodatne resurse (objekte i zemljište) da pokrenu samostane aktivnosti koje će im donositi dohodak.

Očitovanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

Kako su u uspješnom i aktivnom traženju posla vrlo važne komunikacijske i prezentacijske vještine, HZZ provodi radionice kako bi nezaposlene poučili poslovnoj komunikaciji i kako se predstaviti poslodavcu, pa i kako aktivno tražiti

posao. Uključivanjem u radionice, nezaposlena osoba usvaja nove vještine i znanja pravilnog sastavljanja zamolbe i životopisa kao i aktivnog traženja posla važnih za jačanje konkurentnosti na tržištu rada, a time i veću mogućnost za realizaciju radnog odnosa.

Uz navedene aktivnosti HZZ, kroz različite aktivnosti udruga za nezaposlene osobe omogućuje se nezaposlenim osobama da u borbi protiv, posebice dugotrajne nezaposlenosti koriste i niz drugih usluga u okviru raznih projekata kao što su usvajanje mekih vještina koje su također prijeko potrebne za traženje posla i uspješno zaposlenje.

3. Zdravstvena zaštita:

Preporuke za postizanje općeg cilja te posebnih ciljeva 1 i 4.

Osigurati status osigurane osobe i osnovno zdravstveno osiguranje bez administrativnih prepreka i složenih procedura. Značajan broj zdravstveno neosiguranih osoba s područja posebne državne skrbi (PPDS), među kojima su u velikom broju pripadnici Roma, nije osigurao taj status zbog prekluzivnih rokova u razdoblju uspostave vlasti Republike Hrvatske na tim područjima. Kao krajnja mogućnost ostao je postupak koji se vodi u hitnim slučajevima putem županijskih ureda. Sam postupak je izuzetno složen i zahtjeva opsežnu dokumentaciju s ograničenim trajanjem (najduže na 3 mjeseca, s mogućnošću produljenja ali po obnovljenom zahtjevu) i dugotrajnim čekanjem na rješavanje. Dodatni nedostatak mu je onemogućavanje prava na prevenciju i redovite zdravstvene specijalističke preglede kao važan dio prevencije. Posebno teško pogađa žene u očuvanju i prevenciji reproduktivnog zdravlja, ortodoncije i drugih područja koja su specifična za žensko zdravlje.

Očitovanje Ministarstva zdravlja:

Pravo na zdravstveno osiguranje, opseg prava, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, regulirana su zakonima i drugim propisima donesenim na temelju zakona u Republici Hrvatskoj i pod jednakim uvjetima vrijede za sve njene građane ili strance.

Što se tiče primjedbe Ženske udruge Izvor iz Tenje, Ministarstvo zdravlja drži da su sigurno članovi udruge dobro upućeni u poteškoće s kojima se Romi susreću vezano uz ostvarivanje zdravstvenog osiguranja, te vjeruju da je njihova primjedba na mjestu. Procedure jesu složene i zahtijevaju opsežnu dokumentaciju što, zasigurno, predstavlja problem pripadnicima romske nacionalne manjine u snalaženju kod ostvarivanja prava.

Svjesni ovog problema, u Nacrtu nacionalne strategije za uključivanje Roma do 2020. godine Ministarstvo zdravlja je uvrstilo dvije mjere s kojima očekuju poboljšati stanje.

1. Mjera odnosi se na uspostavu regionalnih centara za podršku i informiranje

u vezi statusnih pitanja Roma i ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, kojom mjerom je predviđeno pružanje podrške, savjeta u osobnom kontaktu ili putem drugih oblika informiranja pripadnika romske nacionalne manjine o načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i

- 2. Mjera kojom se predviđa edukacija medijatora Roma za pružanje podrške u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu.**

Očekuje se da će ove dvije mjere dati rezultate u pogledu pomoći pripadnicima romske nacionalne manjine da uspješno prođu kroz zakonom predviđene procedure i ostvare u što većem broju pravo na zdravstvenu zaštitu u Republici Hrvatskoj.

4. Socijalna skrb:

Preporuke za postizanje općeg cilja te posebnih ciljeva 1 i 2.

Sustavna primjena mjera podrške, savjetovanja i nadzora. Uključivanje i povezivanje sa školom, zajednicom i drugim dionicima. Promjene u pristupu primjene instituta roditeljske skrbi, njenog ograničavanja i oduzimanja. Razvijati međusobnu empatiju i povjerenje službe i roditelja, posebno mladih majki, koje strahuju od oduzimanja djeteta i smještaj u ustanovu i/ili udomiteljstvo u nedostatku socioekonomskih uvjeta.

Povećati suradnju s obitelji u dijelu brige o redovitom obveznom školovanju.

U okviru ovog područja ističemo neusklađenost poreznih propisa s čl. 3. Obiteljskog zakona o istovjetnosti primjene učinaka ovoga Zakona na bračnu kao i na izvanbračnu zajednicu koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. Naime, porezna uprava ne priznaje kao poreznu olakšicu uzdržavanog izvanbračnog partnera. Iz prakse je poznato kako znatan broj Roma živi u takvim zajednicama.

Očitovanje Ministarstva socijalne politike i mladih:

Sustavna primjena podrške, savjetovanja i nadzora je osnova podrške obiteljima i djeci, što s eu okviru sustava socijalne skrbi osigurava redovitim djelovanjem centara za socijalnu skrb, obiteljskih centara i domova socijalne skrbi. Ministarstvo podržava ovu preporuku, stoga se u sustavu socijalne skrbi poduzimaju dodatne aktivnosti u smislu suradnje u lokalnoj zajednici, kako bi se osigurala dostupnost mjere podrške, savjetovanja i nadzora, naročito u odnosu na romsku nacionalnu manjinu. Promjene u pristupu kod primjene instituta roditeljske skrbi, njenog ograničavanja i oduzimanja za specifičnu zajednicu unutar društva, zahtijevaju zakonsku i protokolarnu podlogu za isto. Ustav Republike Hrvatske jamči jednakost svih građana pred zakonom i prava nacionalnih manjina na kulturu, običaje i ostale specifičnosti. Drugačiji pristup bi mogao omogućiti diskriminaciju ili povlašćivanje.

Socioekonomski uvjeti ne predstavljaju razlog za oduzimanje prava roditelja na život s djetetom. S druge strane, društvo različitim socijalnim naknadama, pomoćima i potporama osigurava osnovne životne potrebe obiteljima s maloljetnom djecom. Kod stručne timske procjene sveukupnih obiteljskih prilika, roditeljskih

kompetencija i osobe roditelja te skrbi o djeci, uzima se u obzir okruženje i specifičnosti zajednice u kojoj obitelj živi. Pri tome prijedlog za poduzimanje mjera za zaštitu interesa i dobrobiti djeteta mogu biti samo u zakonu navedeni razlozi koji se tiču skrbi o djetetu.

Briga o redovitom obveznom školovanju u nadležnosti je odgovarajućih službi za obrazovanje jedinica lokalne i područne samouprave. Uočena je potreba pomoći u učenju djeci čiji roditelji nemaju obrazovne i druge kapacitete. U tom smislu, u sustavu socijalne skrbi pored redovitih mjera, suradnjom s udrugama civilnog društva potiče se realizacija i razvoj programa pomoći djeci u učenju.

U odnosu na neusklađenost poreznih propisa koji se odnose na porezne olakšice za članove izvanbračne zajednice, s definicijom izvanbračne zajednice u Obiteljskom zakonu, napominje se da donošenje poreznih propisa nije u nadležnosti Ministarstva socijalne politike i mladih. U tom smislu, Ministarstvo preporuča obratiti se Ministarstvu financija u cilju usklađivanja poreznih propisa.

5. Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša:

Preporuke za postizanje općeg cilja te posebnih ciljeva 1, 2. i 3.

U proces legalizacije, odnosno izradu izmjena i dopuna Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama uključiti Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te druge zainteresirane subjekte za to područje.

Nakon okončanja postupka legalizacije omogućiti ostvarivanje prava na obnovu i opremanje ratom uništenih stambenih objekata.

U ime 6 obitelji romske etničke pripadnosti Udruga vodi postupak za ostvarivanje prava na obnovu u opremanje ratom uništenih stambenih objekata od 2004. godine koji je prekinut 2007. jer se kao prethodno pitanje postavilo pitanje legalizacije stambenih objekata koji su bespravno izgrađeni 1963. i 1964. godine na zemljištu čiji je titular vlasnik Grad Osijek. Sukladno važećim zakonskim propisima do konačne legalizacije objekata potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju za šest objekata i platiti doprinos (komunalni, vodni, priključke za vodu i odvodnju) ukupni trošak koji je neophodan da bi se postupak legalizacije okončao je 194.610,00 kuna.

Vlasnici/ce bespravno sagrađenih stambenih objekata su niskog imovnog stanja, bez prihoda i s većim brojem uzdržavanih članova obitelji (djece i osoba koje nisu u mogućnosti samostalno privređivati), a veliki dio radno sposobnih su nezaposleni i njihovo opće imovno stanje ne omogućava da podmire preostale troškove legalizacije kuća u kojima žive bez štete za nužno uzdržavanje cijele obitelji. Kuće u kojima žive su devastirane i propadaju jer nemaju mogućnosti ulagati u njih (bez električne izolacije su, vode, grijanja i ostale komunalne infrastrukture.

U partnerstvu s Gradom Osijekom Udruga je 2007. godine osigurala 520.000,00 kn putem Svjetske banke za obnovu i razvoj koja su uložena za uređenje asfaltiranja ulice i izgradnju dječjeg igrališta.

Grad Osijek je u prijedlogu mjera za Akcijski plan za Rome za područje Osječko – baranjske županije u 2010. godini za područje Grada Osijeka, točnije za okončanje legalizacije romskih kuća u Tenji predvidio 80.000 kuna, ali kako je taj iznos nije potrošen u 2010. godini time je ušao u Proračun Grada za 2011. godinu.

Očitovanje Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

Razmotrit će se prilikom izrade Akcijskog plana, sukladno zakonskim mogućnostima.